

THE DEAD BELOVED MOTIF IN THE ROMANIAN LYRIC

Ioan Gheorghisor, PhD Student, "Petru Maior" University of Tîrgu Mureş

Abstract: Disappearing too soon, the beloved of some poets generated, over time, a literary motif which includes reference works of Romanian Literature. Series starts even with two of our first lyrical poets- Ienachita Vacarescu and Costache Conachi. It gets to the climax with Mihai Eminescu (Mortua est). But, Eugen Jebeleanu, the author of tens pages of "elegies for the cut down flower", has a special merit in this enumeration.

Keywords: the beloved, motif, lyrical, Ienachita Vacarescu, elegies

Disparația în neant a unei ființe dragi poate fi transpusă, printr-un efort de natură estetică, în artă. Tristețea și durerea aduse de moartea cuiva foarte apropiat au generat multe poezii de mare valoare, încă de la începuturile liricii noastre.

*

Primul poet român care scrie o elegie prilejuită de moartea femeii iubite este **Ienăchiță Văcărescu**. Punctul de plecare al poeziei *Amărâtă turturea* este, probabil, culegerea de versuri grecești a lui Athanasios Psalidas, apărută la Viena, în 1972, și intitulată *Efectele amorului*. Tema turturelei rămase stinghere prin moartea soaței sale este foarte veche în literatura română, ea fiind întâlnită în *Învățăturile lui Neagoe Basarab* și în *Cazania* lui Varlaam (1643). Motivul e studiat pe larg de B.P. Hasdeu în *Cuvente din bătrâni*, volumul al doilea, găsim-l răspândit la popoarele mediteraneene (greci, italieni, spanioli). Petrarca, jelind-o pe Laura, înlocuiește însă turturica cu o privighetoare.

Prin ușurința cu care versifică, fluența discursului liric și o anumită expresivitate poetul depășește vizibil nivelul poeziei populare. Strofe precum cele pe care le vom cita mai jos, în care apar câteva epitete surprinzătoare pentru vremea aceea („dumbrav-*adâncă*”, „apa *rea*”, „*naltă* fire”) înnobilează debutul liricii românești. Nu întâmplător, B. Whyte o dădea ca exemplu de limbă românească în *Histoire des langues romanes* (1814):

„Amărâtă turturea/ Când rămâne singurea,/ Căci soția și-a răpus,/ Jalea ei nu e de spus.// Cât trăiește tot jălește,/ Și nu se mai însoțește!/ Trece prin flori, prin livele,/ Nu să uită, nici nu vede.// Trece prin pădurea verde/ Și să duce de să pierde./ Zboară până de tot cade,/ Dar pre lemn verde nu șade.// Și când șade câteodată/ Tot pe ramură uscată/ Umblă prin dumbrav-*adâncă*,/ Nici nu bea, nici nu mănâncă.// Unde vede apă rece/ Ea o turbură și trece;/ Unde e apa mai rea,/ O mai turbură și bea.// Unde vede vânătorul/ Acolo o duce dorul,/ Ca s-o vază, s-o lovească,/ Să nu se mai pedepsească...”

Versificând în stil popular, Ienăchiță Văcărescu a realizat o compunere tipică pentru simbolismul erotic universal. G. Călinescu remarcă acest aspect, sesizând că „poetul intervine doar cu anumite comentarii”¹: „Dar eu om de *naltă* fire/ Decât ea mai cu simțire/ Cum poate să-mi fie bine/ Oh, amar și vai de mine!”

*

Smaranda Conachi, o logofeteasă născută Donici, este, în poeziile lui **Costache Conachi**, Zulnia. Aceasta a fost mama fraților Negri (Costache și Elena, aceasta din urmă

¹G. Călinescu. [1941]. (1982). *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*. Ediția a II-a, revăzută și adăugită. Ediție și prefață de Al. Piru. București: Editura Minerva, p. 67

devenind „Steluța” lui V. Alecsandri.). C. Conachi o cunoscuse în 1812, la Iași. Cei doi s-au reîntâlnit în 1819, la băi, la Slănic, și, în *Jaloba mea*, îi declară dragostea lui fierbinte. La 50 de ani, poetul se însoară cu văduva Smaranda și îi dedică acesteia versuri „arhaice, desigur, dar cu o tresărire eminesciană, iubita fiind *dulce lumină*.”²: „Ah, te-ai dus, dulce lumină, din zarea ochilor mei,/ Unde-i viața, unde-i mila ce izvora dintr-ai tăi!/ Toate s-au sfârșit cu moarte, furul cel neadormit,/ Fără milă, fără veste chiar din brață-mi te-au răpit.”

El își zicea- anagramat- Icanok, ei i se spunea Zulnia. Amorul lor s-a născut „din prieteșug” și era veșnic: „În zadar mai pun silința cu vrun gând de răutate:/ Cine-o iubit pe Zulnia, a iubi alta nu poate”. Despărțirea de femeia iubită duce la concluzii triste: „Așadar, dragă Zulnio, despărțit de-a tale brață/ Am agiuns într-aceea stare unde sunt mort cu viață”. Nimic nu-l mai satisface pe poet: „Toate par acum schimbate, toate-mi par a fi urâte,/ De desfătările lumii poftelile mele lipsite,/ Nu mai am nicio plăcere, nu mai am nicio pornire,/ De păcate nu am frică, c-am rămas fără simțire” (*Scrisoare către Zulnia*).

G. Călinescu vede și el cum C. Conachi „eminescianizează” și „convertește Erosul profan într-un Amor divin (de notat terținele!), nu fără părere de rău.”³

Asemănările dintre Petrarca și Conachi au fost sesizate de toți criticii literari care au studiat opera poetului moldovean. Pentru G. Călinescu, „Conachi este un Petrarca ras în cap, cu chip de faun oriental, cu ișlic, antereu și iminei.”⁴ Al. Piru dezvoltă subiectul și, prin deducție, afirmă: „Petrarchismul, confidența lirică într-o singură femeie, nu exclude pluralitatea experiențelor erotice, fiind tocmai exercitarea lor pe toată durata existenței. Poetul de tip petrarchist cultivă Erosul până în faza decreptitudinii, căutând prototipul, care e nemuritor, mult după decesul fizic al ființei iubite”.⁵ Istili, iubita de la bătrânețe a lui C. Conachi, nu a reușit să o înlocuiască pe Zulnia în povestea de dragoste a poetului.

*

Considerată o prelucrare după Andre Chenier, „o imitație foarte liberă după *La Jeune captive*”⁶ elegia lui **Dimitrie Bolintineanu**, intitulată *O fată tânără pe patul morții*, a fost publicată în *Curierul de ambe sexe* al lui I. H. Rădulescu, în 1842, fiind prima poezie publicată de autorul *Florilor Bosforului*. Scrisă la persoana întâi și la genul feminin, poezia exprimă nemijlocit durerea tinerei muribunde, care e revoltată din cauza nerespectării ordinei legate de dispariția omului în neant: „Să moară bătrânul ce fruntea înclină,/ Ce plânge trecutul de ani obosit,/ Să moară și robul ce-n lanțuri suspină,/ Să moară tot omul cu suflet zdrobit!!! Iar eu ca o floare ce naște când plouă/ Creșteam, pe cunună să am dezmierdări...”

Apare aici motivul florii care se veștejește: „Un crin se usucă și-n lanțuri s-abate/ Când ziua e rece și cerul în nori,/ Când soarele-l arde, când vântul îl bate,/ Când grindina cade torente pe flori”.

Cântecul dureros al fetei care se stinge „ca frunza ce cade pe toamnă când ninge,/ Suflată de vânturi aici pe pământ” e impregnat cu considerații filozofice banale.: „Amară e moartea când omul e june,/ Și ziua-i frumoasă, și traiul e lin,/ Când pasărea cântă, când florile spune/ Că viața e dulce și n-are suspin!”

² Ion Rotaru. (1994). *O istorie a literaturii române. Volumul II. De la Epoca luminilor până la Junimea*. Galați: Editura Porto-Franco, p.99

³ Op. cit., p. 90

⁴Ibidem, p. 91

⁵Al. Piru. (1977). *Istoria literaturii române de la origini până la 1830*. București: Editura Științifică și Enciclopedică, p.631

⁶ G. Călinescu, op. cit., p. 231

„În afară de o anume cadență retorică, remarcabilă pentru acea epocă de vorbire împiedicată și de solemnitate sentențioasă, nimic azi în această poezie, cel puțin lipsită de bombastic, nu mai mișcă”, conchide G. Călinescu.

*

Iubirea lui **Vasile Alecsandri** pentru Elena Negri a dat naștere unei celebre elegii care face trecerea de la Conachi la Eminescu, intitulată *Steluța* și devenită o romanță celebră, într-o vreme. Poezia este scrisă în memoria unei femei care fusese căsătorită și care suferea de tuberculoză. G. Călinescu se îndoiește însă că poetul Unirii a iubit-o cu patimă, pentru simplul motiv că acesta nu era „un tip de amant fatal cu ceacâne de disperare în jurul ochilor”.⁷ Cei doi îndrăgostiți s-au aflat câțva timp împreună în Orașul Dogilor, de aceea poetul pomenește de o comoară „de nopți venețiene și pline de-ncântări.”

Alecsandri e cuprins de elanul tinereții când compune *Steluța* (poezia datează din 1853), de aceea poetul apare cuprins „de o înduioșare tihnită, în care, memorând plăcerile *încântătoare* ale iubirii, se arată recunoscător”⁸: „Tu, care ești perdută în neagra vecinicie,/ Stea dulce și iubită a sufletului meu!/ Și care-odinioară luceai atât de vie/ Pe când eram în lume tu singură și eu!”

Ion Rotaru observă, referindu-se la hedonismul unui poet care caută doar fericirea pământească și plăcerile imediate ale vieții, că Alecsandri e departe „de a concepe acest sentiment omnipotent și omniprezent ca o fatalitate ineluctabilă, din fața căreia nu te poți sustrage”⁹: „Căci mult, ah! mult în viață eu te-am iubit pe tine./ O, dulce dismierdare a sufletului meu!/ Și multă fericire ai revărsat în mine/ Pe când eram în lume tu singură și eu!”

„Accentele din *Steluța*, romantice, sunt de un patetism decent, reținut și solemn, ferit, în mod egal, de vaietul oriental ca și de metafizica sumbră”, mai remarcă Ion Rotaru.¹⁰ „Tu dar ce prin iubire, la a iubirei soare,/ Ai deșteptat în mine poetice simțiri,/ Primește-n altă lume aceste lăcrimioare/ Ca un răsunet dulce de-a noastre dulci iubiri!”

*

Considerată de Titu Maiorescu cea mai bună dintre cele trei poezii publicate de **Mihai Eminescu** în 1870-1871 în revista *Convorbiri literare*, prin „precizia limbajului” și prin „ușurința versificării”, *Mortua est!* este un poem cu care poetul, considera G. Călinescu, „intră în materia lui de temelie, prin două porniri ce-i sunt congenitale: vocația uranică, paradisiacă și groaza de surpare”.¹¹ Poemul e „ca o necropolă de vechi atitudini romantice”, mai spune marele critic literar, în care întâlnim „o retorică hohotitoare, cu gesturi sacerdotale și interogații”¹²: „Și-ntreb al meu suflet rănit de-ndoială:/ De ce-ai murit, înger cu fața cea pală?/ Au nu ai fost jună, n-ai fost tu frumoasă?/ Te-ai dus spre a stânge o stea radioasă?// (...) *La ce?...Oare totul nu e nebunie?/ Au moartea ta, înger, de ce fu să fie?/ Au e sens în lume?...Tu chip zâmbitor/ Trăit-ai anume ca astfel să mori?*”

„Atunci când privește femeia din sicriu- adaugă G. Călinescu- el e, de fapt, singur, absorbit în imaginea ei și confundat în ea într-un fior de deces și autoscopie”¹³: „Făclie de veghe pe umezi morminte,/ Un sunet de clopot în orele sfinte,/ Un vis, ce își moaie aripa-n amar,/ Astfel ai trecut de al lumii hotar.”

⁷ Ibidem, p. 283

⁸ Ibidem, p.288

⁹ Ion Rotaru, op. cit., p. 277

¹⁰ Op. cit., p. 276

¹¹ G. Călinescu. (1976). *Opera lui Mihai Eminescu*. 2, p. 289

¹² Ibidem, p. 291

¹³ Ibidem, p. 289

Semnele morții sunt clare aici: făclia, clopotul, aripa. Moarta este dusă în „Edenul selenar”, care apare și în nuvela *Sărmanul Dionis*. Poemul descrie, mai întâi, drumul celei moarte în spațiul cosmic, apoi versurile prezintă un presupus loc edenic compensator pentru ființa care a înviat în ceruri: „Te văd ca o umbră de-argint strălucită/ Cu-aripi ridicate, la ceruri pornită,/ Suind, palid suflet, a norilor schele/ Prin ploaia de raze, ninsoare de stele.// (...) Dar poate acolo să fie castele/ Cu arcuri de aur zidite din stele,/ Cu râuri de foc și cu poduri de-argint,/ Cu țărături de smirnă, cu flori care cânt:// Să treci tu prin ele, o sfântă regină,/ Cu păr lung de raze, cu ochi de lumină,/ În haină albastră stropită cu aur,/ Pe fruntea ta pală cunună de laur?”

Poetul însă are imediat îndoieli cu privire la cele prezentate: „gândurile-mi rele sugrum cele bune”, „toate-s nimică”, iar lumile cerului negru nu-s decât „prăzi *trecătoare* a morții *eterne*”. Poetul este adeptul filozofiei lui Epicur, pentru care plăcerea era esența fericirii, dar Eminescu preferă să scrie „în termenii tragicei alegeri shakespeariene”, „ca expresie poetică a paroxismului durerii.”¹⁴: „Ș-apoi... cine știe de este mai bine/ A fi sau a nu fi...dar știe oricine/ Că ceea ce nu e, nu simte dureri,/ Și multe dureri-s, puține plăceri.// (...) *Decât un vis searbăd, mai bine nimic.*”

Lipsa de sens a existenței, datorată lipsei plăcerilor în viață, duce la negarea, în finalul poeziei, a divinității înseși: „De e sens într-asta, e-ntors și ateu,/ Pe palida-ți frunte nu-i scris Dumnezeu.”

Cunoscuta asonanță „Argint e pe ape și aur în aer” a atras atenția lui G. Călinescu, care o considera o „alterare metalică a senzației de aer, care devine gros și fluid, fiindcă e văzut cu un ochi de lunatec”¹⁵.

„Cea mai categorică afirmare a pesimismului eminescian a fost găsită în aceste versuri”, crede Eugen Todoran.¹⁶ Experiența personală a poetului l-a condus pe acesta la o atitudine care depășește tragismul antic, în care resemnarea în fața destinului era obligatorie. Eminescu nu este adeptul concepției fataliste, ci se revoltă împotriva unei divinități care a impus omului resemnarea, acceptarea destinului potrivit.

Exegetul numit mai sus consideră că *Mortua est!* „dovedește trecerea poetului de la tragicul antic la tragicul modern”, depășind cadrul proiectelor sale dramatice, și exprimă mai degrabă „o atitudine tragică în fața existenței”, decât „o concepție pesimistă asupra vieții”.¹⁷

*

Cel mai important poet contemporan care dezvoltă cu mare succes motivul iubitei moarte este **Eugen Jebeleanu**, autorul unor elegii scrise în memoria pictoriței Florica Cordescu, soția acestuia, care a murit în 1965. Volumul *Elegie pentru floarea secerată*, apărut doi ani mai târziu, este „cartea cea mai tragică a lui Eugen Jebeleanu”, cum o definește Nicolae Manolescu, care își justifică astfel afirmația: „În *Surâsul Hiroshimei* tragicul era colectiv, era adică tragedia unei lumi, acum e o tragedie individuală. Și totdeauna o lume iese mai ușor dintr-o situație tragică decât un om singur.”¹⁸

Poetul este urmărit mereu, în această carte, de dorința revederii iubitei dispărute, o imploră să se întoarcă, de parcă nu ar fi plecată definitiv: „Înapoiază-te chiar numai pentru o zi,/ de sărbători, când toată lumea se duce acasă” (*Sărbătoare*). Deși știe că, orice ar face, ea

¹⁴ Eugen Todoran. (1972). *Eminescu*, Ed. Minerva, p.257-258

¹⁵ G. Călinescu, op. cit., p. 290

¹⁶ Op. cit., p. 258

¹⁷ Op. cit., p. 258-259

¹⁸ N. Manolescu. „Eugen Jebeleanu: Elegie pentru floarea secerată”. *Contemporanul* no 25/23.06.1967.

nu va mai putea fi redată vieții („Omoară-te de două mii de ori/ și tot n-o să ajungi s-o mai învii”), poetul nu se resemnează. El cere ajutorul aproapelui („Ajută-mă cu cât de puțin/ cu cât nu cer nici cerșetorii”) sau, contient că și ea vrea să se întoarcă, îi cere să se lupte cu pământul, „veșmânt” ce nu i se potrivește, până când acesta o va elibera de sub imensa lui greutate: „Îi scapi printre degete/ și nici nu-și dă seama/ că ești cu mult mai înțeleaptă/ Și decât el mai vicleană.// Te-ai ascuns în el, ca să răsari/ din brațele-i negre mai albă/.Să te reversi într-o ploaie de plete/ de raze, cum n-are el iarbă.

Să-l faci să gândească puțin/ cu circumvoluțiunile sale de munți și de văi/ și să vorbească, spunând,/ înfrânt: - Întoarce-te la ai tăi.” (*Greul pământului*)

Lui Eugen Jebeleanu, imaginea celei moarte îi este redeșteptată prin evocarea unor locuri străbătute odată împreună (*marea*, pe care era gelos că o săruta, *muntele*, cu zăpezile lui, *Roma*, cu celebra sa „Fontana di Trevi” etc.) ori prin evocarea unor lucruri concrete ce au aparținut femeii iubite (pantoful „puțin scâlciat”, brățara „din cutie”, „pustiul scaun vișiniu”). Jebeleanu este deci, ca și Petrarca, un „poet relicviar”¹⁹ – a se accepta și amintirile legate de moartă în sfera noțiunii de „relicvă”. Diferența dintre cei doi s-a stabilit în faptul că, dacă la Petrarca, Laura era o prezență până când moartea a făcut din frumusețea ei „vento et ombra”, la poetul român avem de-a face cu „o prezență a absenței”, obținută „prin sublimarea durerii”²⁰. Prezența și absența se confruntă tragic, pe un fond elegiac. Poetului i se pare că ea a trăit odată, foarte demult („ești contemporană cu străvechii pași”). Dar, chiar și așa, zâmbetul „din ultima clipă” nu a dispărut de pe buzele ei; și azi, cu generozitate, „necântărit” femeia încă îl împarte. Iubita pierdută e prezentă peste tot și în toate. Poetul îi aude, pe străzi, „tocurile grăbite să ajungă acasă”, toate drumurile lui sunt străbătute de ea, este înăuntrul lui și în afara lui, dar nu poate să deschidă ușa: „Îmi străbați toate drumurile,/ Mi te-ntinzi pală-n bărcile cearcănelor,/ Te ghemuiești în inimă,/ O faci să tresară în zori cu bătaia celor dintâi clopote/(...)/ Ești în mine ca un fâlfâit neîntrerupt de aripi./ (...)/

Pe toate drumurile vii,/ Pe cele de pământ, și de văzduh, și de apă,/ Ești în mine și-n afară de mine.// Dar nu poți să deschizi ușa.” (*Ușa*)

Nici măcar mormântul nu e un „loc de veci”. El poate deveni, în primăvară, când firele de iarbă „vibrând ies din zăpezi, și vântul/ s-abate dinspre mare oftând”, o luntre. (*Neînfrântă*).

Poetul ajunge la limita suferinței. Viața fără ființa iubită i se pare pustie. Se vede pe streășina casei în care au locuit împreună, gata să se arunce în gol. (*Pe streășină*). Ziua care a trecut e ziua care-l apropie de ea (*Mutilatul*). Se simte „cel mai nefericit”, ca un Nessus arzând „pe dinăuntru” și neputând „să se stingă”. (*Cel mai nefericit*). Se simte, de asemenea, într-un poem excepțional, un Daniel biblic înfruntând leii: „Sunt Daniel cel aruncat în groapa cu lei./ Voci tainice-mi șuieră: «Ei, acum să te vedem,/ ei pe tine sau tu pe ei»./ Fiorii mă străbat. Când or să vină?/Și mă tot uit în jur ca să zăresc/o umbră să mă sfârtece, un leu cu colți de flăcări, o jivină.// E groapa singură, cu buzele senine,/ nu se aude-un pas afară// Și toate fiarele se plimbă-n mine.” (*Sunt Daniel*)

Deși este teribil de slăbit, poetul nu se sfiește să amenințe destinul dătător de-atâta suferință: „Destinul nu va scăpa/ nepedepsit de mine./ Sunt la pământ, însă la pândă. (*La pândă*).

Jebeleanu refuză să vândă amintirea „florii secerate”; refuză să se prefacă, respinge până și posibilitatea salvării cu ajutorul poeziei, al artei, în general: „Fă din durere artă. Transformă sufletul/ într-un saltimbanc emoționant” (*Arma secretă*). Viața fără femeia iubită

¹⁹ Edgar Papu. (1974). „Poezia lui Eugen Jebeleanu (Scrieri I,II)”. *România literară* no 38.

²⁰Ibidem.

odinioară i se pare o placă de gramofon uzată, ce se oprește mereu la cuvinte care se referă de ea: „Și viața care merge înainte/ și fără tine, și fără tine, și fără tine...” (*Și viața*). Poetul preferă să trăiască, spre a putea evita, astfel, uitarea pe care ar aduce-o dispariția lui fizică. Doar trăind, poetul îi poate închina, ca unei ființe vii, versuri de dragoste: „Te ridic în brațe precum/ te ridicam când râul/ voia să ne-npiedice-n drum./ Oh, cât de ușoară ești și cât ești de grea,/ nepăsătoare de țărână și plină de soare iubită a mea:” (*Te ridic în brațe*)

Volumul „Elegie pentru floarea secerată” e străbătut de o sacră furie împotriva destinului, de neîmpăcarea cu ideea de moarte. Poetul așteaptă mereu, neresemnat, să se producă un miracol: „...stau singur,/ pe streășină, în picioare. Și-mi șoptesc: să mă arunc, să/ nu mă arunc? O clipă, mai așteaptă o clipă,/ poate apare/ ea, blânda mea floare, poate tot apare...” (*Pe streășină*).

*

La cinci ani după volumul *Elegie pentru floarea secerată*, în 1972, apare *Hanibal*. Primul ciclu al acestui volum, *Râul pe obraz*, pare a fi o prelungire a elegiilor din 1967, cu diferența firească, de altfel - că versurile din acest ciclu nu mai lasă suferința și deznădejdea să erupă ca în trecut. Durerea, cu timpul, s-a decantat pe fundul sufletului. Memoria poetului continuă însă la fel de intens ca înainte să o păstreze pe cea care a devenit o omniprezență aducătoare de consolare.

El încearcă să-și imagineze cum va fi când lucrurile rămase de la cea dispărută, amintirile legate de ea - singurele care-l mai țin viu și lucid - vor dispărea: „Când nu voi mai avea nimic de la tine/ nici un nasture orb, nici o cămașă de lună zdrențuită/ nici un flacon aburit în care a mai rămas o lacrimă suspendată/ când nu voi mai avea nici o oglindă/ nici o pupilă de apă în care să mă recunosc.../ Ce va fi atunci, nu știu.../ Dar cum aș mai putea fi eu?/ Voi fi un cărăbuș orb, mă voi lovi/de câteva mobile de praf/ voi întreba în stânga și în dreapta/ dacă mai este un drum și unde duce- și/cum mă cheamă și ce/au fost toate acestea/. O să fiu atât de obosit/ încât n-o să mai pot dormi nici o secundă/ și o să mă uit de jur împrejur și n-o să văd nimic/ și o să spun: «ei și?»/ și o să mă strâng în brațe/și o să mă legăn ca pe un copil/ și o să vreau să dorm într-o/ nesfârșită văgăună umedă/ și o să fiu aproape sigur/ că numai așa se va face lumină/ o, draga, draga, draga mea,/ atunci fără de chip și fără amintire...” (*Când*)

Îi amintește de ea zăpada (*Început de iarnă, Radiografia iernii, Zăpezi*) și marea-aceasta, mai mult decât orice altceva: „Spune-i Mare/ sau dă-i adevăratul nume. Nu s-au/ deosebit vreodată, erau una” (*Primăvara la mare*).

Motivul orfeic al eliberării din moarte, îndârjita încercare de recuperare a celei pierdute - iată care este substanța din care sunt plămădite elegiile ciclului „Râul pe obraz”. „Elegiile lui Jebeleanu sunt țesute din deznădejde și uimire”, afirma N. Manolescu.

Motivul iubitei moarte este, precum s-a văzut de-a lungul acestui demers critic, unul important atât sub aspect diacronic - căci se întinde pe parcursul mai multor secole, cât și axiologic, întrucât include câteva opere de referință ale liricii noastre.

BIBLIOGRAPHY:

- Andriescu, Al. (1974). *Relief contemporan*. Iași: Editura Junimea.
- Călinescu, G. [1941]. (1982). *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*. Ediția a II-a, revăzută și adăugită. Ediție și prefață de Al. Piru. București: Editura Minerva.
- Călinescu, G. (1976). *Opera lui Mihai Eminescu. 2I*. București: Editura Minerva.
- Ciopraga, Const. (1972). *Personalitatea literaturii române*. Iași: Editura Junimea.

- Gheorghişor, Ioan. (2014). „Eugen Jebeleanu's Erotic Elegies”. În volumul *Communication, context, interdisciplinarity. Studies and Articles. Volumul III. Section Literature*. Iulian Boldea (coordonator). Tîrgu Mureş. „Petru Maior University Press.
- Manolescu, N. (1967). „Eugen Jebeleanu: Elegie pentru floarea secerată”. *Contemporanul* no 25.
- Perpessicius. (1976). *Mențiuni critice*, Bucureşti: Editura Albatros.
- Piru, Al. (1975). *Poezia românească contemporană, 1950-1975*, Bucureşti: Editura Eminescu.
- Piru, Al. (1977). *Istoria literaturii române de la origini până la 1830*. Bucureşti: Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică.
- Raicu, Lucian. (1967). „Elegie pentru floarea secerată”. *Gazeta literară* no 23.
- Rotaru, Ion. (1994). *O istorie a literaturii române. Volumul II. De la Epoca luminilor până la Junimea*. Galaţi: Editura Porto-Franco.
- Todoran, Eugen. (1972). *Eminescu*. Bucureşti: Editura Minerva.